

HE KUPU WHAKAMARAMA.

Nama 6.

NELSON.

AKUHATA, 1898.

EDITOR—REV. F. A. BENNETT.

TE MATENGA O REV. HOHUA MOANAROA.

He nui te pouri o nga tangata o te Hahi ki te taha Maori, i te taenga atu o te rongo kua mate a Rev. Hohua Moanaroa ki Nga-ruawahia i te 24th o nga ra o Hurae.

Kotahi ano te wiki o te paanga mai o tana mate ki a ia, ka hemo nei.

Na te Manihera, Ahirikona, ia i iriiri.

Ko ia te hoa o Te Manihera i te tunga o nga kura Maori ki Maraetai ki Kohanga.

I akona ia e Pihopa Herewini ki te kura o Tepene, Akarana. I whakapangia hei Rikona i te tau 1860. No te tau 1873 ka whakapangia hei Piriti e te Pihopa o Akarana.

Inga takiwa o te whawhai ki Waikato, ko taua kaumatua tonu te hoa o Pihopa Herewini. He haereere tonu ta raua i waenganui i nga ope Pakeha, Maori, he kimi tonu ta raua i nga tikanga e taea ai te hohou o te rongo.

No te mutunga o te pakanga, ka riro i a Rev. Hohua Moanaroa te pariha a Ahirikona Manihera, timata atu i Waikato Heads ki Manukau, tae atu hoki ki nga takiwa o uta.

He rangatira nui taua kaumatua no te hapu o Ngatitipa, he whanaunga tata no nga tangata nunui o Waikato, tae atu hoki ki te Kingi e noho mai nei.

Ahakoa i tana kaumatua tanga, kua kore ana kanohi i kite, kaha tonu taua kaumatua ki te karakia haere i ana tangata. E ki ana nga pakeha, rite tonu te ahua o taua kaumatua ki nga rangatira pakeha, te pai o ana tikanga katoa, me tana mohio ki nga ture rangatira a te pakeha. Tera te tangi mai nei nga minita o te Hinota o Akarana mo te ngaronga atu i waenganui i a ratou o tenei kaumatua i arohaina nuitia nei e te Maori e te Pakeha. Ana tau i tana matenga e 76.

(Piripai iii, 14.)

HE WHAKAHOKI MO NGA PATAI.

(1) Na Rev. Hoeta Te Hata. (Kaore i

oti te whakahoki i tera putanga o te pukapuka nei. Nama 4.) Ko te roanga tenei :—

Matu xviii, 30. "Kahore ia i pai." Ko te ahua tenei o te tangata. Kei te inoi kau kia murua e te Atua ona ake hara, tena ko nga hara o etahi atu ki a ia, kaore ia e pai ki te muru. Hoatu ana e ia te whiu kino, ara "maka ana i a ia ki te whare herehere." Kei penei to tatou ahua e hoa ma. Kei wareware tatou ki te tikanga o te inoi nei "Murua o matou hara, me matou hoki e muru nei i o te hunga e hara ana ki a matou." Kia muru tatou i nga hara o te tangata, hei reira muru ai hoki te Atua i o tatou ki a ia ina inoi atu tatou.

Engari kaore i te penei me te pononga kino nei, te ahua o nga tangata katoa; titiro ki te rarangi 31, "Nui atu to ratou pouri." Ko nga hoa enei o taua pononga.

Kia ratou ko te ngakau ponri, ki te Atua he riri mo tana mahi kino (r. 34).

Na ratou i whakaatu ki to ratou Ariki. Ko te mahi tenei ma te ngakau whakaponono. Kawea atu nga pouritanga, nga mamae-tanga, nga raruraru katoa ki te Ariki, kia waiho ai Mana te tikanga mo aua mea katoa e whakapouri nei i to ngakau.

No te rongonga o te Ariki, katahi ia ka riri (r. 32). "Pononga kino, i whakarerea noatia e ahau taua moni tarewa katoa i a koe, nau hoki i inoi mai ki a au : (r. 33) E hara oti i te tika kia tohungia e koe tonu hua pononga, me ahau hoki i tolu i a koe?" Ko te hara o te tangata nei, ko tana korenga e muru i te hara o tana hoa, i te mea i inoi ia ki te Atua kia murua atu tona ake hara. Ko tana tangi, i whakarangona mai e te Atua. Ko ta tona hoa kaore ia i whakarongo atu. I te mea kua tohungia tatou e to tatou Ariki, kei wareware hoki tatou ki te tohu i nga tangata kua kino mai nei ki a tatou.

Rarangi 34. "Na ka riri tona ariki, a tukua ana ia ki nga kai whakamamae," kia rite ai te kupu ra, "Te tangata hoki kahore ona ngakau tohu, e kore e tohungia ina whakawakia." (Hemi ii, 13.)

Tenei tetahi patai mo runga i te tikanga o nga kupu i runga ake nei. Nga hara kua